

Predavanje o *Nosema ceranae* aprila na ČZS!

V Sloveniji se bo znova mudila dr. sc. Ivana Tlak Gajger, dr. vet. med., iz Zavoda za biologijo in patologijo rib in čebel pri Veterinarski fakulteti v Zagrebu. Med svojim obiskom pri nas bo v četrtek, 7. aprila 2011, ob 16. uri, v Čebelarstem centru Slovenije na Lukovici imela tudi predavanje o *Nosema ceranae*. Vstop bo prost.

kot prehranski dodatek učinkovito deluje proti nose-mavosti; pripravke so testirali na njihovem inštitutu; aplikacija je enostavna. Najboljše rezultate so dosegli s pokladanjem pelodnih pogač z dodatkom nozevita (zmanjšanje okužbe za 96,70%), temu sledi po učinku pršenje čebel s sladkorno raztopino z dodatkom omenjenega sredstva (zmanjšanje okužbe za 81,92%), zadovoljivo je tudi dodajanje nozevita v sladkorni sirup, namenjen krmljenju čebel (zmanjšanje okužbe za 78,37%). Uporaba nozevita v obliki aerosola je učinkovita le prvokrat (zmanjšanje okužbe za 78,38%), ob ponovni aplikaciji z megljenjem se učinek bistveno zmanjša. Nozevit je kot čebelji prehranski dodatek dostopen na evropskem tržišču po zmerni ceni.

Kot sem v uvodu napisal, je bilo predavanje dr. Ivane Tlak Gajger odlično načrtovano, diferencirano in izpeljano ter bi se po njej lahko zgledoval marsika-

teri predavatelj pri nas in v tujini; po zanimivem uvodu je nazorno predstavila problematiko, avtonomno prikazala raziskave in rezultate le-teh ter nakazala smer-nice, ki naj čebelarjem praktikom olajšajo in omilijo soočenje z nose-mavostjo.

Naj si dovolim še profesionalno pripombo, ki naj izzveni predvsem kot spodbuda (sam sem namreč šolnik z več desetletno prakso): morda bi dr. Tlakova vseeno morala predavanje za spoznanje prilagoditi ciljni populaciji, ki ji je bilo namenjeno, torej predvsem čebelarjem praktikom, kar upam, da ne zveni omalovažujoče za poslušalce predavanja. Tudi drsnice v prezentaciji so bile prenasičene z besedilom, kar je onemogočalo sledenje dogajanju na platnu ter istočasno zbrano poslušanje predavanja, ki se je odvijalo v hrvaškem jeziku, kar je nekaterim slušatelj-ljem predstavljalo oviro pri razumevanju. Čeprav sem večš delanja zapiskov, je bilo le-to skorajda nemogoče zaradi intenzivnosti in hitrosti odvijanja predavanja. Dejstvo je, da je bilo predavanje dr. Tlakove časovno omejeno in je v najkrajšem času želela predstavi-ti največ. Zato apeliram na organizatorja, ki se mu istočasno zahvaljujem in mu izrekam vse priznanje, da v bodoče poskrbi, kot je to sicer običajna praksa na seminarjih v tujini, da zainteresiranim slušateljem ponudi, seveda proti plačilu, vsebino predavanja v ustrezni obliki na zgoščenci ali kako drugače. ■

Prispevek je lektoriral avtor sam. *Uredništvo*

Peter Kozmus*

Ugotavljanje odstotka čebel z rumenimi obročki na zadku na območju Slovenije

V zadnjih letih je opaziti, da se v populaciji kranjske čebele v Sloveniji pojavlja več čebel z rumenimi in oranžnimi obročki na zadku kot pred časom. To opažajo tako čebelarji kot tudi strokovnjaki. Da bi ugotovili, kolikšen odstotek teh čebel se pojavlja na posameznih območjih Slovenije, smo leta 2010 izvedli morfološko analizo čebel, na podlagi katere smo določili odstotek čebel z rumenimi obročki na zadku v posameznih občinah in na posameznih območjih. Analizo je zasnoval in izvedel Kmetijski inštitut Slovenije (KIS), vzorce pa so zbrali terenski svetovalci Javne svetovalne službe v čebelarstvu (JSSČ).

Skupaj je bilo zbranih 268 vzorcev čebel iz 103 občin. V vsakem vzorcu je bilo približno 25 naključ-

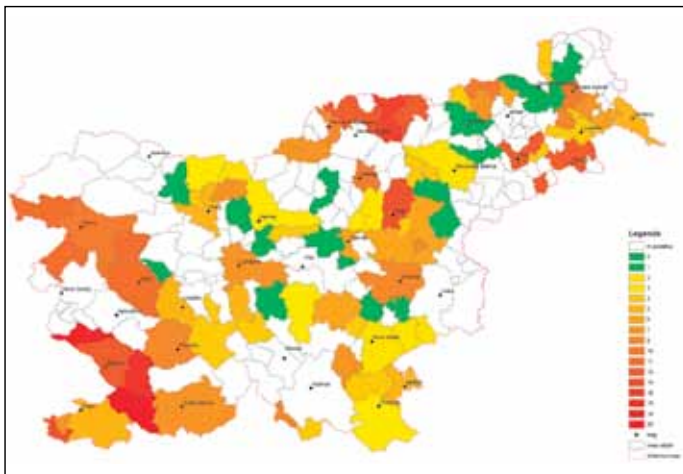
Delež čebel z rumenimi obročki na zadku po posameznih regijah v letu 2010

* dr., Kmetijski inštitut Slovenije, strokovni vodja PRO

no zbranih čebel, ki so jih terenski svetovalci zbrali neposredno na rastlinah. Tako je vsak vzorec ponazarjal stanje čebel v nekem kraju in ne samo stanje v enem čebelnjaku ali v eni družini. Zbrane vzorce smo na KIS-u pregledali in za vsak vzorec izračunali odstotek rumenih čebel.

Pri pregledovanju vzorcev smo med rumene čebele uvrstili tiste čebele, ki so imele poleg rumenih dlačic na zadku v celoti rumen tudi prvi obroček. V tako pregledanih vzorcih je bilo ugotovljenih 5,6 % čebel z rumenimi obročki. Največji odstotek takšnih čebel je bil ugotovljen v občini Hrpelje-Kozina (20 %), v vzorcih iz 19 občin pa nismo ugotovili čebel z rumenimi obročki.

Vzorce smo začeli zbirati šele konec poletja in verjetno jih tudi zaradi tega iz številnih občin nismo pridobili. Zato je na prikazani karti še veliko občin brez podatka, kljub temu pa nakazuje nekatera giba-

Deleži čebel z rumenimi obročki na zadku v posameznih občinah v letu 2010

Preglednica: Povprečni odstotki čebel z rumenimi obročki na zadku po regijah v letu 2010.

Št.	Regija	Odstotek
1	Obalno-kraška	13,6
2	Koroška	11,9
3	Goriška	10,8
4	Notranjsko-kraška	6,3
5	Podravska	6,2
6	Spodnjeposavska	5,5
7	Savinjska	5,3
8	Pomurska	3,9
9	Jugovzhodna Slovenija	3,6
10	Zasavska	3,5
11	Osrednjeslovenska	3,1
12	Gorenjska	2,8
	Povprečje	5,6

na. Ta so nekoliko bolj razvidna iz naslednje karte, ki prikazuje stanje po posameznih statističnih regijah. Kot je razvidno s te karte, je problematika rumenih čebel bolj žgoča v obalno-kraški regiji, na Koroškem in na Goriškem. V preostalem delu Slovenije se odstotek rumenih čebel giblje od 0 do 7 %. Odstotki rumenih čebel v posamezni regiji so razvidni iz preglednice.

Analizo želimo nadaljevati tudi v tem in prihodnjih letih ter na ta način pridobiti podatke iz vseh občin. Pridobljene rezultate bomo primerjali tudi z rezultati med posameznimi leti in s tem ugotavljali morebitno izboljšanje stanja v posameznih regijah.

Pridobljene rezultate bomo uporabili za spremljanje učinkovitosti ukrepa menjave čebeljih matic, ki ga bomo izvajali v tem in prihodnjih dveh letih. V okviru tega ukrepa bomo pri čebelarjih zamenjali do 2.000 čebeljih matic na leto. Poleg menjave matic je namen ukrepa predvsem usposobiti čebelarje za kakovostno izvajanje osnovne odbire. S tem in s praktičnimi izobraževanji čebelarjev po vsej Sloveniji želimo v okviru Priznane rejske organizacije čebelarje usposobiti za prepoznavanje čebel z rumenimi obročki, tako da bodo matice s takšnim potomstvom dosledno izločali iz svojih družin, kot je to določeno v osnovni odbiri. Ob tem bi se morali vsi čebelarji zavedati, da jim čebele z rumenimi obročki na zadku ne morejo biti v ponos. ■

inž. JOŽE KUNSTELJ, s. p.

ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ, telefon: 01 723 70 27,
GSM: 031 893 276, e-pošta: jmkunstelj@volja.net
Izdelujemo: 3-, 4- in 5-satna točila za med s plastičnim sodom
ter 4-satna točila za med INOX.
Ponujamo motorje za točila, plastične ventile in posode za
med s prostornino 50, 70, 100 litrov. UGODNO!

ANA KUNSTELJ, s. p.

ŠIVILJSTVO KUNSTELJ
ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ, telefon: 01 723 80 27,
GSM: 031 352 797, e-pošta: jm-kunstelj@volja.net
Izdelujemo: KLOBUKE, KAPE (mreža je odporna na vročino),
ROKAVICE, JOPIČE, KOMBINEZONE IN DRUGO ČEBELARSKO
OPREMO.